

Fide Üretimi Sırasında Bakım

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; гл.ас. д-р Дима Маркова; проф. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в Пловдив

Дата: 09.03.2020 *Брой:* 3/2020

Fidelik tesislerinde, ısıtmasız cam ve polietilen seralar ile alçak tüneller için fideler yetiştirilir. Erken tarla ürünleri için tohum ekimi başlar – domates, biber, patlıcan, lahana ve daha sonra orta-erkenci ürünler için. Fidelikler, önceki vejetasyondan kalan bitki artıkları, yabancı otlar ve gönüllü bitkilerden temizlenir. Fide karışımı hazırlanır. En iyisi torf-perlit karışımı olmasıdır, bu karışım tepsiler, tablalar ve saksıları doldurmak için kullanılır. Doğrudan toprak üzerine yerleştirilirse, yüzey iyi tesviye edilmiş olmalıdır. Üzerine, fide kaplarını topraktan yalıtan ve patojenler ile zararlıların geçişine izin vermeyen bir polietilen film serilir. Ekim için sağlıklı veya dezenfekte edilmiş tohumlar kullanılır. Fidelik bölümünde optimal bir sıcaklık ve nem rejimi sağlanır.

I. Hastalıklar

Fide Çökerten – Gerçek Çökerten

Patojen – Pythium, Phytophthora, Rhizoctonia, Fusarium

Belirtiler/Zarar:

- Filizlerin ölümü;
- Filizlerde kırmızımsı-kahverengi lekeler;
- Kök boğazında sulu lekeler;
- Çökerten toprakta gelişir ve zararı fark etmek zordur.

Yaşam Döngüsü:

- Patojenler her yerde yaygındır;
- Düşük hava ve toprak sıcaklıklarında, su baskınında, aşırı azotlu gübrelemede vb. ortaya çıkar.
- Bu koşullar altında çıkan fideler iyi kök salamaz. Bitki sayısı ciddi şekilde azalır.

Fide Çökerten – Sahte Çökerten

Neden – *Bulaşıcı olmayan bozukluk*

Belirtiler/Zarar:

- Kök boğazının hemen üzerinde sap iplik gibi incelir ve bitki devrilir.
- Lekeler kurudur. Bunların içinden saprofit mikroorganizmalar nüfuz eder.
- Optimumdan daha yüksek sıcaklıklarda, toprak yüzeyi aşırı ısındığında ortaya çıkar.
- Ayrıca yaşlanmış bitkilere de saldırır. Kabuklarında küçük kanserler ve halkalar görülür.

Yaşam Döngüsü:

Bu tür zarar, bitkilerin hafif, kumlu topraklarda yetiştirildiğinde ve uzun süre yüksek sıcaklıklara maruz kaldığında gözlenir.

Toprak kurummasına izin verilmezse sahte çökerten önlenabilir.

Dengesiz azotlu gübreleme ve yeterli ışığın olmaması da ortaya çıkması için ön koşullardır.

Mücadele (her iki fide çökerten türü için):

- Dezenfekte edilmiş tohumların ekimi;
- Tohum dezenfeksiyonu: virüslere karşı ısıtma işlemi; küçük tohumlu ürünlerde sıcak su uygulaması; kimyasal işlem – perhidrol, hidroklorik asit ile; Flowsan FS 1.8 ml/kg tohum ile tohum ilaçlaması;
- Toprak içeren karışımlara ekim yapıldığında, bunlar Nemasol 510 ile dezenfekte edilmelidir;
- Ekimden önce tohum yatağının 3–4 g/m² bakır oksiklorür, Kocide DF veya Funguran 50 WP ile tozlanması;
- Optimal sıcaklık ve nem rejiminin sürdürülmesi. Gündüz ve gece sıcaklığı arasındaki fark 6–8°C'yi geçmemelidir;
- Fidelerin düşük sulama dozları ile düzenli sulanması. Su baskını ve ardından kurumaya izin verilmemelidir;
- Tesislerin düzenli havalandırılması;
- Fidelere her 7–10 günde bir bakır içeren fungusitlerle koruyucu uygulamalar yapılır;
- Çökerten görüldüğünde, hastalıklı bitkiler toplanır ve tesis dışında imha edilir. Lekeler %3'lük bakır sülfat veya amonyum nitrat çözeltisi ile dezenfekte edilir. Kalan bitkilere ruhsatlı fungusitler uygulanır – Beltanol 400 g/ha, Proplant 722 SL %0.1 veya Proplant 722 SL %0.1 + Topsin M %0.1 karışımı; Rival 5 ml/m².

Domates yaprak lekesi (erken yanıklık)

Patojen – Alternaria spp.

Belirtiler/Zarar:

Yapraklarda küçük sulu lekeler belirir, çapı 5–7 mm'ye ulaşır. Daha sonra lekeler kurur, konsantrik yapılı koyu kahverengiden siyaha döner, birleşir ve yaprak yanar.

Sap ve yaprak saplarındaki lekeler benzerdir, karakteristik konsantrik yapıya sahiptir. Etkilenen kısımları tamamen sarabilir ve zarar noktasının üzerinde kurumalarına neden olabilir.

Çiçek sapındaki lekeler çiçek dökülmesine neden olur.

Etkilenen alanlar mantarın sporulasyonundan oluşan siyah bir küfle kaplanır.

Yaşam Döngüsü:

Topraktaki bitki artıklarında misel olarak hayatta kalır.

Tohum yüzeyinde taşınır.

Mantar, büyümesini tamamlamış yaşlı yaprakları tercih eder, ancak tüm bitkiye de saldırır.

Yüksek bağıl nem koşullarında gelişir.

Mücadele:

- Tohum dezenfeksiyonu;
- Steril veya dezenfekte edilmiş substratta fide üretimi;
- Yetiştirme tesislerinde optimal sıcaklık ve nem rejiminin sürdürülmesi;
- Tesislerin düzenli havalandırılması;
- Görülmesi veya uygun koşulların varlığında bitki koruma ürünleri ile uygulama;
- Ruhsatlı ürünler: Acrobat Plus WG 200 g/ha; Vitene Triplo R 400–450 g/ha; Dithane DG 200 g/ha; Dithane M-45 200 g/ha; Difcor 250 SC 50 ml/ha; Zoxis 250 SC 70–80 ml/ha; Captan 80 WG 150–190 g/ha; Cerial Star 60 ml/ha; Consento SC 200 ml/ha; Quadris 25 SC %0.075; Ortiva Top SC 100 ml/ha; Pencozeb 80 WP 200 g/ha; Pencozeb 75 WG 210 g/ha; Polyram DF %0.2; Ridomil Gold MZ 68 WG %0.25; Sankozeb 80 WP – 200 g/ha; Score 250 EC %0.04; Sinstar 70–80 ml/ha; Tracer 250 EC %0.045; Fortuna Globe 200 g/ha; Cidely Top 100 ml/ha.

Domates kurşuni (Botrytis) küfü

Patojen – Botrytis cinerea

Belirt